

UB

Nationale SHO-actie n.a.v. de aardbeving in Gujarat, India 26 januari 2001

Geconsolideerd verslag.

Deelnemende organisaties:

Artsen zonder Grenzen, Kerkinactie, Memisa Medicus Mundi/Cordaid, Mensen in Nood/Cordaid, Nederlandse Rode Kruis, Novib/Oxfam Netherlands, Stichting Terre des Hommes Nederland, Tear Fund, Unicef Nederland.

Geconsolideerd verslag:

Novib/Oxfam Netherlands, augustus 2003.

Inhoudsopgave

1) Achtergrond van de SHO-actie (aanleiding, aantal slachtoffers, korte achtergrondsituatie, deelnemende SHO lidorganisaties, opbrengst actie)	3
2) Kaart Gujarat	4
3) Geografische spreiding projecten	5
4) Overzicht thema's/ sectoren, uitvoerende activiteiten en bereikte doelgroep	6
5) Overzicht bestedingen	9
6) Conclusie en aanbevelingen	10
7) Belangrijkste bevindingen na bestudering van de individuele rapportages	13

Annex I: Financieel verslag

Annex II: Rapportages deelnemende organisaties

1) Achtergrond van de SHO-actie (aanleiding, aantal slachtoffers, korte achtergrondsituatie, deelnemende SHO lidorganisaties, opbrengst actie).

Op 26 januari 2001 werd de deelstaat Gujarat in het westen van India getroffen door een aardbeving. De schade was enorm. Meer dan 20.000 mensen vonden de dood, meer dan 200.000 mensen raakten gewond. Bijna 1 miljoen huizen raakte zwaar beschadigd of werd verwoest. Daarnaast was de schade aan 2 districtsziekenhuizen, 1200 kleinere klinieken, de infrastructuur, dammen en reservoirs voor watervoorzieningen zeer groot en vonden 18000 stuks vee de dood.

De districten Kutch (90% van de doden en 85% van het verlies van de bezittingen), Jamnagar, Rajkot en Surendranagar werden het zwaarst getroffen. De regering van India en de verschillende hulporganisaties zijn overeen gekomen dat het bieden van onderdak aan de getroffen bevolking en de bouw en opbouw van woningen prioriteit genoot in het getroffen gebied. Het was van belang om voor juli, wanneer de moessonregens in het gebied zouden vallen, de bevolking in Gujarat weer van onderdak te voorzien. De verschillende NGO's hebben daarom onder andere toegezien op de reconstructie van woningen. Op de tweede plaats bestond er behoefte aan restauratie van publieke diensten, inclusief educatie, gezondheid en watervoorzieningen. Op de derde plaats was het van belang om toezicht te blijven houden op de levensomstandigheden van de getroffen bevolking, omdat de situatie in een aantal gebieden zeer slecht was.

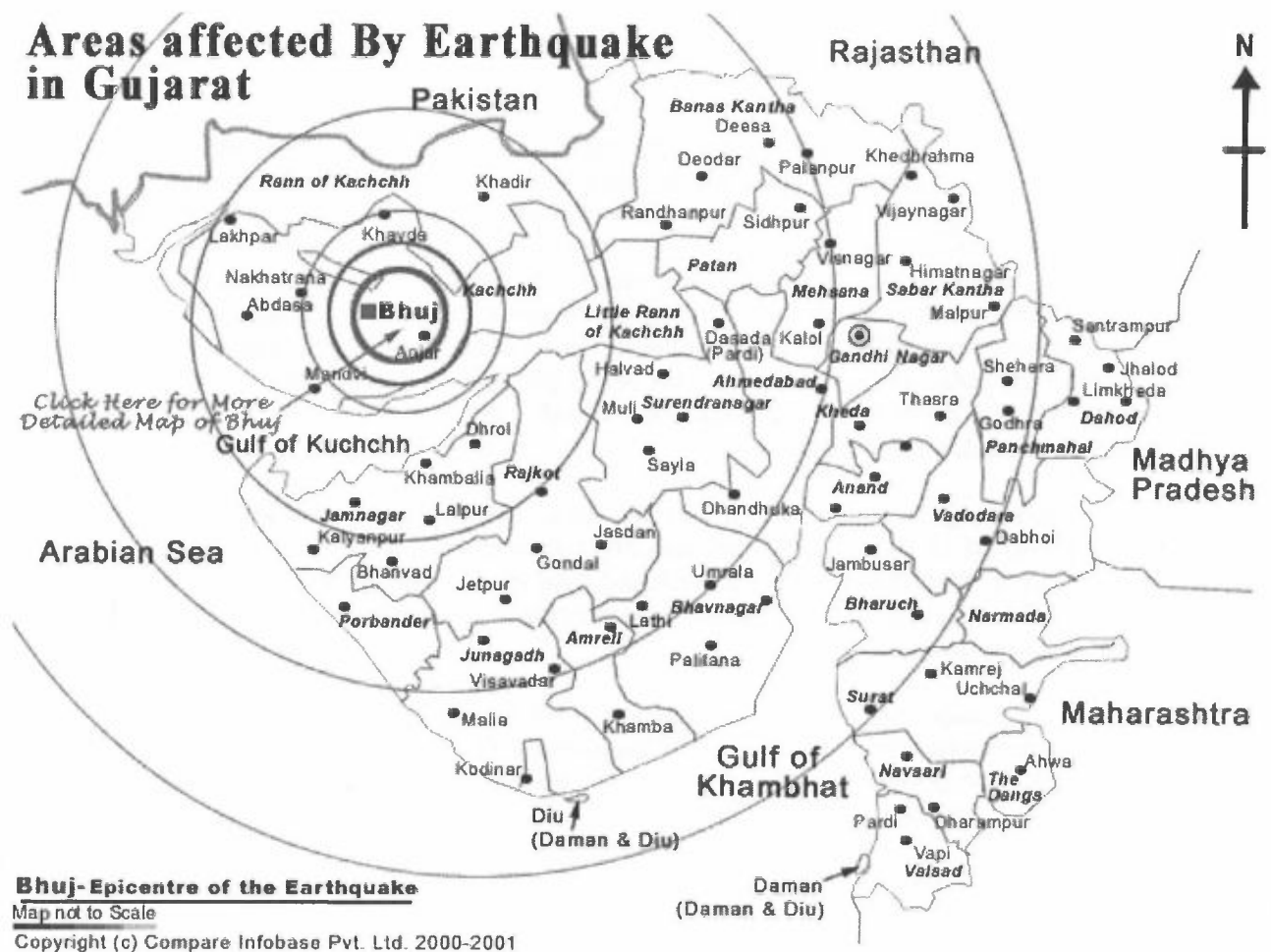
De SHO-actie die gestart is op 29 januari 2001 voor het bestrijden van de gevolgen van deze ramp liep tot 12 oktober 2001 en was erg succesvol. Na aftrek van de kosten van het samenwerkingsverband was voor de verdeling over de deelnemende organisaties het bedrag van € 9.251.236,03 beschikbaar. Het financiële verslag van de actie is als annex bij deze rapportage gevoegd.

De periode van hulpverlening liep van februari 2001 tot medio 2003. Een aantal activiteiten lopen op dit moment nog door, een aantal andere activiteiten zijn opgegaan in andere programma's. Een drietal organisaties dient een gedeelte van het SHO-geld bestemd voor Gujarat nog te besteden.

De deelnemende organisaties aan de actie waren:

- 1) Artsen zonder Grenzen.
- 2) Kerkinactie.
- 3) Memisa.
- 4) Mensen in Nood.
- 5) Nederlandse Rode Kruis.
- 6) Novib/Oxfam Netherlands.
- 7) Stichting Terre des Hommes Nederland.
- 8) Tear Fund.
- 9) Unicef Nederland.

2) Kaart Gujarat

Bron: www.mapsofindia.com

3) Geografische spreiding projecten

Land/regio	SHO-lidorganisaties die daar werkzaam zijn.
Kutch district	Artsen zonder Grenzen, Kerkinactie, Memisa, Mensen in Nood, Nederlandse Rode Kruis, Novib/Oxfam Netherlands Tear Fund
Jamnagar district	Kerkinactie, Nederlandse Rode Kruis
Rajkot district	Kerkinactie, Mensen in Nood, Nederlandse Rode Kruis, Novib/Oxfam Netherlands, Terre des Hommes
Surendranagar district	Kerkinactie, Nederlandse Rode Kruis
Ahmedabad district	Kerkinactie, Nederlandse Rode Kruis, Terre des Hommes
Banaskantha district	Mensen in Nood
Patan district	Mensen in Nood, Nederlandse Rode Kruis
Gujarat, Jammu en Kashmir, Assam, West Bengal, Delhi, Orissa	Unicef Nederland

4) Overzicht thema's/ sectoren, uitvoerende activiteiten en bereikte doelgroep

Sector	Organisatie	Gerealiseerde activiteiten	Bereikte doelgroep
Gezondheid en onderdak	Artsen zonder Grenzen	Distributie van: Lakens Dekens Tenten Jerry cans Triganos (grote tenten).	22.500 101.675 20.999 8.991 85
	Novib/Oxfam Netherlands	Distributie van sheltermateriaal, wederopbouw van huizen en scholen. Inenten van kinderen tegen polio. Medische hulp.	712 huizen, 2 scholen 550 kinderen 2.319 personen
Gezondheid, onderdak, distributie van food en non-food items	Kerkinactie	Medische hulp, trauma begeleiding, distributie van voedsel, werkgelegenheid, herstellen van infrastructuur, bouw van huizen en scholen en disaster preparedness.	62.836 families
	Memisa	Identificatie behoeften, verlenen medische noodhulp, opzet infrastructuur. Aankoop en distributie van dekens. Voedsel. Familiepakketten (zeep, bestek etc.). Plastic sheeting en bouw materiaal voor semi-permanente onderkomens.	25.000 families 8.750 families 12.050 families 4.000 families 8.500 families
Onderdak	Mensen in Nood	Distributie van sheltermateriaal, food en non-food items, ondersteunen lokale organisaties in formulering rehabilitatie	25.000 personen, 5 lokale organisaties.

		projecten.	
	Tear Fund	Bouw van huizen, 1 school, 2 preschools, 2 panchayat kantoren, 2 rioolsystemen, 2 drinkwatersystemen.	695 families
	Unicef Nederland	104 lagere scholen opgebouwd, 111 kinderdagverblijven gebouwd. 108 gezondheidscentra opnieuw opgebouwd.	17.000 kinderen, 6.000 zwangere vrouwen, Meer dan 81.000 kinderen en 92.000 zwangere vrouwen.
Onderdak, water & sanitatie, gezondheid	Nederlandse Rode Kruis	Distributie van drinkwater, medische voorzieningen, non-food items.	Meer dan 300.000
Water en sanitatie, levensonderhoud	Novib/Oxfam Netherlands	Distributie van zaden, gereedschap en veevoer, aandacht voor watermanagement. Distributie van huishoudelijke kits om hygiënische bereiding van voedsel te promoten, veilig opslaan van drinkwater en persoonlijke hygiëne.	200 families 4580 families
	Memisa	Verbeterde toegang tot drinkwater en betere sanitaire omstandigheden, diversificatie van bronnen van levensonderhoud en verbetering van inkomen.	11.00 inwoners
Onderwijs	Novib/Oxfam Netherlands	Balsakhi programma: kinderen op tijd naar school, extra aandacht voor kinderen met leerproblemen, naschoolse activiteiten.	459 scholen
Onderwijs, voeding, gezondheid, training, capacity building, monitoring, coördinatie en management	Terre des Hommes	Reconstructie educatieve centra, training leraren, bijvoeding, organiseren vrouwengroepen voor verbeteren economische situatie, (re)constructie gemeenschapscentra.	1000 vrouwen 1000 kinderen 22 dorpen
Distributie van food en non-food items,	Terre des Hommes	Distributie rantsoenen en huishoudelijke attributen,	3200 families

gezondheid, advocacy, bescherming		tijdelijk onderwijs. Medische hulp. Rechtszaken en beleidsbeïnvloeding gestart.	1300 families 2000 zaken
Distributie voedsel en bescherming	Tear Fund	Distributie van 54 ton voedsel, 3.437 tenten met dekens, bedden en matten.	10.588 families
Economische opbouw, kredietverlening	Mensen in Nood	250 aardbevingresistente en cycloonproof huizen gebouwd. Kapitaal verstrekt voor herstart beroepsactiviteiten. Training aardbevingsbestendige technieken. Gezondheidszorg, sanitaire voorzieningen, wateropslag.	2000 families, 250 vrouwen 90 bouwvakkers en vrijwilligers.

5) Overzicht bestedingen

Dit betreft overzicht van SHO inkomsten en netto besteding in Euro's en – wanneer relevant
- inzicht in de bijdrage vanuit het ministerie en andere grote donoren.

SHO Lid- Organisatie	SHO Verdeel- sleutel	Netto SHO- inkomsten	Percentage AKV	Balans
Artsen zonder Grenzen	10%	925,123.60	0%	0
Kerkinactie	14.64%	1,273,118.10	6%	- 39,027.33
Memisa	8.40%	730,476.77	6%	10,000.-
Mensen in Nood	15.45%	1,343,557.01	6%	115,000.-
Nederlandse Rode Kruis	16.54%	1,438,345.17	6%	0
Novib/Oxfam Netherlands	14.37%	1,232,044.05	6%	0
Stichting Terre des Hommes Nederland	5.42%	471,331.97	6%	47,228.-
Tear Fund	4.34%	377,413.42	6%	0
Unicef Nederland	10.84%	1,002,833.90	5%	0

6) Conclusie en aanbevelingen

Positieve punten

Zoals beschreven in de inleiding waren de belangrijkste doelstellingen van deze SHO-actie de volgende:

- 1) Reconstructie van woningen, bieden van onderdak aan de bevolking.
- 2) Wederopbouw van publieke diensten, inclusief educatie, gezondheid en watervoorzieningen.
- 3) Verbeteren van de levensomstandigheden van de bevolking.

De verschillende organisaties werkten allen aan het realiseren van deze drie doelstellingen (zie beschrijving paragraaf 4).

Een aantal belangrijke positieve punten bij de uitvoering van de projecten was (in willekeurige volgorde, niet volledig):

- De doelstellingen van de projecten zijn bereikt binnen de tijdsplanning, ondanks een aantal ondervonden moeilijkheden.
- De samenwerking met de nationale regering van Gujarat en de genoten samenwerking met de plaatselijke overheden.
- De samenwerking met lokale organisaties.
- De gekozen strategie waarbij de inzet van lokale organisaties en CBOs centraal staat voorkomt een aantal knelpunten: de doelen van de projecten en de doelgroep die in een project centraal staat worden benoemd door de lokale organisaties zelf.

Knelpunten

Een aantal belangrijke knelpunten bij de uitvoering van de projecten was (in willekeurige volgorde, niet volledig):

- De Indiase overheid ondernam weinig actie in de noodhulpfase. Daardoor was de coördinatie met lokale NGO's en de afstemming tussen internationale en lokale organisaties een probleem.
- Problemen tussen de verschillende kasten: opgevangen door te werken met lokale partners die voor alle dorpen distributiecommissies samenstelden.
- De identificatie van lokale NGO's in stedelijk gebied verliep moeizaam. Locale organisaties concentreerden zich liever op kleine projecten op het platteland met minder risico.
- De verstrekking van kredieten heeft grote vertraging opgelopen. Na de aanslagen op 11 september 2001 heeft de Indiase Bank alle buitenlandse tegoeden bevroren. Na grote inspanningen is het geld recentelijk vrij gekomen en is in januari 2003 begonnen met het verstrekken van de leningen.
- Het gebrek aan participatie van de bevolking.
- Het werken met aannemers, grote aantallen expats en vrijwilligers verliep in enkele gevallen moeizaam.
- Het vinden van gekwalificeerd personeel was in sommige gevallen lastig.
- Humanitaire hulpverlening kan gemakkelijk leiden tot afhankelijkheid. De organisatie EFICOR, gesteund door Tear Fund, moest opereren in een omgeving met veel hulp aan

de slachtoffers. Dit leidde tot een verwachtingspatroon, waarbij de slachtoffers zelf niet werkten aan de herbouw, maar wachtten tot een organisatie de herbouw realiseerde.

Uit deze opsomming blijkt dat verschillende organisaties verschillende problemen ondervonden bij de uitvoering van de projecten. Dit waren echter geen onoverkomelijke problemen, waardoor projecten enorme vertraging opliepen of zelfs niet meer uitgevoerd konden worden. Aan de belangrijkste doelstellingen voor deze actie is voldaan.

Een belangrijke constatering is dat Unicef, die zich voornamelijk bezighield met de wederopbouw van scholen en gezondheidscentra aan heeft gegeven zeer tevreden te zijn over de samenwerking met de Indiase overheid. Memisa en Mensen in Nood, die voornamelijk projecten gericht op de distributie van food en non-food items, water en sanitatie gesteund hebben (daarnaast hebben ze ook 250 aardschokbestendige huizen gebouwd) juist problemen ondervonden met de Indiase overheid. Het zou interessant kunnen zijn om eens wat dieper in te gaan op de oorzaken van deze problemen, om hier lessen uit te trekken voor de toekomst.

Conclusie

Op basis van de ingestuurde rapportages door de verschillende organisaties kan geconcludeerd worden dat alle organisaties door middel van hun gerealiseerde activiteiten een substantiële bijdrage hebben geleverd aan het bestrijden van de gevolgen van de aardbeving in Gujarat. Hoewel het moeilijk is om de verschillende doelgroepen bereikt door de verschillende organisaties met elkaar te vergelijken of bij elkaar op te tellen, komt uit de rapportages in ieder geval duidelijk naar voren dat een groot aantal mensen bereikt is.

Geleerde lessen en aanbevelingen voor de toekomst:

(Willekeurige volgorde, niet volledig):

- Door te werken met lokale organisaties is het mogelijk noodhulp te linken aan langere termijn plannen op het gebied van rehabilitatie en ontwikkeling. Ondersteuning van lokale organisaties op dit gebied heeft meer aandacht nodig.
- Bij de uitvoering van de needs assessment is het belangrijk om onafhankelijk te blijven van lokale regeringen.
- Locale partners en donoren wereldwijd moeten 'lerende' organisaties zijn.
- In de toekomst zal direct na een ramp meer aandacht moeten gaan naar meer afgelegen gebieden om ook daar adequate eerste noodhulp te kunnen bieden.
- Locale partners gericht op samenwerking met lokale netwerken sluiten goed aan op lokale structuren en zo kan hulp worden verleend in de afgelegen gebieden.
- Gebrek aan technische kennis bij lokale organisaties kan worden opgelost door tijdelijk lokale experts of expatriates in te huren.
- Ook in een noodsituatie mag actieve participatie van de doelgroep worden gevraagd, dit verhoogt de betrokkenheid van de doelgroep.
- Trainingen die een duurzaam aspect hebben (doordat anderen weer getraind worden door de getrainden) zijn in staat kwaliteit te bieden en kennis over te dragen.
- Het mogelijk benutten van de lokale kennis bij bewoners over risico's bij aardbevingen en hoe die te verkleinen heeft weinig aandacht gehad. Een meer op Disaster Management gericht programma zou hier wel aandacht aan besteed moeten hebben.
- De regels van de Code of Conduct van het Rode Kruis zijn goed gevolgd, al is de score voor participatie (regel 7) niet hoog. De Sphere standaards moeten voor huisvesting

nader worden bestudeerd door de partners. Partners zijn van mening dat deze standaards, met name voor water en sanitatie, niet direct toepasbaar zijn in een lokale context waar een scheiding tussen kasten bestaat.

7) Belangrijkste bevindingen na bestudering van de individuele rapportages

- 1) Uit de rapportage van Unicef blijkt dat Unicef de inkomsten uit de SHO-actie voor de aardbeving in Gujarat niet slechts aangewend heeft voor projecten in Gujarat, maar ook voor projecten in de deelstaten Jammu en Kashmir, Assam, West Bengal, Delhi en Orissa.
- 2) Terre des Hommes heeft het volledige bedrag ontvangen uit de SHO-actie niet binnen twee jaar tijd kunnen besteden, maar geeft aan dat het restbedrag nog dit jaar besteed zal worden: *'De uitvoering van de projecten werd belemmerd door de communale onlusten in Gujarat in het begin van 2002. Nog steeds ondervinden de projecten hier de gevolgen van. Projectuitvoering is langzaam, maar vertoont nog steeds geen goede vooruitgang. Daarom zal ook de balans nog dit jaar worden ingezet bij reconstructie. Naar aanleiding van de onlusten heeft Terre des Hommes een verzoek gedaan aan de collega SHO leden om een gedeelte van de opbrengsten van de actie hiervoor aan te wenden. In totaal is € 80.000 gebruikt voor noodhulp aan slachtoffers van het communale geweld'.*
- 3) Memisa en Mensen in Nood hebben het volledige bedrag ontvangen uit de SHO-actie niet binnen twee jaar tijd kunnen besteden. Een verklaring hiervoor ontbreekt.
- 4) Het format voor het geconsolideerd verslag zoals dat nu bestaat is op sommige punten niet goed werkbaar. Verschillende organisaties gebruiken bijvoorbeeld een verschillende indeling voor de locaties waar het geld besteed wordt (dorpen, districten, provincies). Daarnaast wordt door een aantal organisaties niet per activiteit de bereikte doelgroep aangegeven, waardoor het moeilijk wordt om vergelijkingen te maken en conclusies te trekken. Een organisatie geeft bijvoorbeeld aan bij activiteiten: *wederopbouw huizen, distributie voedsel, distributie huishoudelijke pakketten* en vervolgens bij bereikte doelgroep *300 families*. Niet duidelijk is dan of deze 300 families betrokken waren bij zowel de wederopbouw van hun huis en daarnaast voedsel en een huishoudelijk pakket hebben ontvangen of dat de huizen van 100 families weer opgebouwd werden, 150 families voedsel uitgereikt kregen en aan 50 families een huishoudelijk pakket is verstrekt. Om vergelijkingen te kunnen maken of conclusies te trekken is het van belang dat de verschillende organisaties het format op dezelfde manier invullen. Twee belangrijke aanbevelingen voor het verbeteren van het format zijn:
 - Voorgaande aan het schrijven van de rapportages het rampgebied indelen in voor iedere organisatie gelijke en werkbare locaties (steden, provincies).
 - De bereikte doelgroep dient per activiteit, per sector aangegeven te worden.

